

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel orgaan van de Nederlandse Bond van Katholieke Esperantisten „Nederlanda Katoliko”
Gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909.

Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd.

Ĉion per amo, nenion per forto. (S. Franc. de Sales)

Geestelijk Adviseur: HUB. J. A. M. ERAS, Pastro.

Abonnementsprijs
f 2,50 per jaar
Eksterl. Jarabono f 3,—

Adres der Redactie:
P. M. BROUWER
Pahudstraat 134
's-Gravenhage.

Afzonderl Nos.
20 cent.
Advertentiën
50 cent per regel.

ADVERTENTIËN: DRUKKERIJ PIET SMITS, TILBURG

EN NU ?

Nabetrachting over Jaarvergadering en Congres.

Als de lezer deze regelen onder de oogen krijgt, schrijven we alweer September; en dan denken we onmiddellijk aan de inzet onzer winter-actie. Dezen winter gaan we onder gunstige voor- teekenen tegemoet. Waarom? Omdat de idee eener internationale taal meer en meer veld gewonnen heeft en dus het scepticisme onder het publiek steeds geringer wordt. Ook, omdat de overtuiging in onze eigen kringen steeds meer doordringt, dat het Esperanto is een modern hulpmiddel, voor onze Katholieke Actie even onmisbaar als b.v. de radio.

Er is echter nog een ander motief, waarom wij de nieuwe campagne zoo rustig durven tegemoetzien. Wij hebben immers weer gewonnen aan zelfvertrouwen. Jaarvergadering en Congres hebben ons gesterkt in onze overtuiging omtrent nut en noodzakelijkheid van Esperanto voor de Katholieke belangen. Daarnaast hebben het voortreffelijk verloop van het I.K.U.E.-congres, zijn voorname sfeer, de ondervonden hooge belangstelling en niet het minst de belangrijkheid der behandelde onderwerpen, aan het cachet onzer beweging binnen Katholiek Nederland een goeden stoot gegeven.

*
* * *

Ik acht het passend en nuttig de herinnering nog even te laten terugvallen op de eerste Augustusweek, waarvan de beteekenis voor ons niet licht te hoog wordt aangeslagen.

Onze jaarvergadering hebben we vanzelfsprekend nog nooit gehad in een zoo voorname omgeving als deze. Zij zal daarom ook op hen, die van het congres zelfs de Openingszitting niet konden bijwonen een aangenamen indruk hebben gemaakt.

De besprekingen waren zakelijk en verliepen vlot zoodat het einde niet al te laat kwam.

De avond stond op bijzonder hoog peil. Laten we gerust bekennen, dat velen zeer sceptisch stonden tegenover de opvoering van een Vondel-drama in Esperanto. De afloop is daarom des te verheugender. Over het spel van „Jozef in Dothan” bestaat namelijk maar een roep. De honderden hebben met gespannen aandacht geluisterd, vol bewondering voor zang en *dictie*.

Toen congresvoorzitter Heilker in de slot-vergadering deze prestatie in dank herdacht werd 't applaus tot een demonstratie. Vertaler en vertolkers verdienen dezen lof volkomen. „Suda Kruco” heeft getoond wel hoog, maar niet *te* hoog te hebben gemikt.

* * *

De Openingszitting op Maandag was niets minder dan een grandioze *manifestatie!* Deze beschouwing wil geen verslag zijn, maar over deze vergadering zullen we in geen jaren uitgepraat komen. Ze is van historische beteekenis voor onze Katholieke Esperanto-beweging geworden. De foto's zullen ons de herinnering makkelijk maken en de toespraken o.a. van onzen minister Goseling en van Mgr. v. d. Tuyn zullen ook later nog belangstelling wekken.

Gewaagd moet worden van den prachtig verlopen feest-avond op Maandag en van den Zamenhof-avond op Woensdag. De toespraken van de Heeren Heilker en Brouwer vormden een waardige inleiding tot de „literatura konkurso”.

De Dinsdag zal onvergetelijk blijven door de schitterende officieele ontvangst bij den Haagschen burgemeester in het prachtige gemeente-museum.

Na deze ontvangst volgde een al te vluchtig bezoek aan de wereldjamboree in Vogelenzang.

De congresvergaderingen zelf waren uitermate belangrijk. Teekenend is wel, dat Kardinaal Pacelli namens den paus in zijn antwoord telegram, aan het congres een specialen gelukwensch aanbood om de keus van het *thema* „De Katholiek in het openbare leven”. Deze gelukwensch valt voor een groot deel terug op den inleider, onzen Geestelijken Adviseur pastoor Eras, wiens meesterlijk betoog hoog moet worden gewaardeerd.

Ook de Algemeene Vergadering van I.K.U.E. bood belangrijke besprekingen; maar daarop gaan we hier natuurlijk niet in. Men leze daarvoor „Espero Katoliko”, dat in zijn e.v.e. nummer zeer uitvoerig over het congres zal rapporteeren. Wat

verder „Espero Katoliko” betreft, dit beleefde goede dagen. Frater Wigbertus overtrof zich zelf en won 115 nieuwe abonné's in één congresweek!

Intusschen ook nu nog is het-aantal lezers van ons Int. Kath. Esperanto-Tijdschrift veel te klein. Ook in Nederland. We gaan vooruit, maar die vooruitgang moet blijvend zijn!

Het congres betuigde ook nog zijn instemming met de voorloopige beslissing van het Hoofdbestuur van I.K.U.E. om in 1938 het congres te houden in Joego-Slavië en wel in Lubljana.

Pater Golobič heeft het aangedurfd omdat de Tsjechen hem hun steun hebben toegezegd in de voorbereidingen.

En secretaris Berka sprak reeds hier een krachtig woord voor de keuze van Lubljana.

Voor ons Nederlanders lijkt Joego Slavië nog al erg ver. Een blik op de kaart toont echter, dat het erg meevalt. Lubljana, vroeger Laibach, was voor 1918 Oostenrijksch gebied en ligt nabij de Oostenrijksche en Italiaansche grenzen.

Zooals reeds gezegd, dit congres laat onverdeeld gunstige herinneringen na. Geheel vanzelf is dat alles echter niet gekomen. Integendeel, om zoover te komen is er veel en door velen gewerkt.

Daaraan moge een enkel woord van dank en waardeering worden gewijd. Hulde verdient de houding der Nederlandsche Regeering, die op eerste aanvraag spontaan de Ridderzaal ter beschikking stelde. Dat gaf sfeer en cachet aan ons congres. Hulde aan de autoriteiten, geestelijke en wereldlijke, die het congres steunden, door hun naam, door hun bezoek, door hun woord. Dank aan de inleiders, pastoor Eras en kapelaan Ouwendijk, wier stellingen en wier redevoeringen het congres als zoodanig zoo belangrijk maakten.

Een eervolle vermelding voor de houding der Katholieke Pers, die reeds voor het congres door haar berichtgeving, en ook gedurende het congres door haar verslagen zoo bijzonder heeft medegewerkt om ons congres in het brandpunt der belangstelling te brengen. Zeer bijzonderen dank dient gebracht aan de „Residentiebode”, wier Hoofdredacteur, jhr. Mr. L. van Nispen tot Sevenaar, als lid van het Eerecomité eenige vergaderingen heeft bijgewoond, die er een belangstellend en opwekkend woord heeft gesproken en die bevorderd heeft, dat de „Residentiebode” dagelijks gedurende het congres een speciale editie met volle pagina Esperanto-tekst deed verschijnen.

Over de tooneelclub van „Suda Kruco” spraken we reeds, ook de vele anderen die tot het slagen van Maandag- en Woensdagavond bijdroegen verdienen dank en hulde.

Maar zeer bijzonder dient naar voren te worden gebracht het organisatorisch werk van het Loka Kongresa Komitato. Daar is enorm gewerkt, rusteloos en bovendien accuraat. Succes heeft hun werk bekroond. Twee namen slechts uit de velen die genoemd mochten worden.

Brouwer en Marreevee. Die twee, de verpersoonlijking van de traditie en de jongere generatie, zij beiden zijn de voormannen geweest, wier arbeid voor dit congres nooit voldoende kan worden geprezen.

Ten slotte, — maar daarom vooral bewaard tot het einde, om er zeer nadrukkelijk de aandacht op te vestigen — ten slotte dan een woord van oprechten dank, van hulde en bewondering voor den leider van het congres, voor onzen I.K.U.E.-president Heilker. Zijn slagvaardigheid, zijn tact, zijn welsprekendheid waren onovertrefbaar. Hij was niet slechts de leider, hij was de ziel van het congres. Met hem gaat I.K.U.E. ongetwijfeld een tijd van bloei tegemoet.

Een congres is voorbij, een periode is afgesloten. Een nieuw congres is aangekondigd, een nieuwe periode is ingeluid.

Ieder Katholiek Esperantist drage het zijne bij, om de nieuwe periode te doen worden een glansrijk en roemvol tijdperk voor onze R. K. Esperanto-beweging, *ook in Nederland*.

H. DAMEN.

President „Nederlanda Katoliko”.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

NIEUWE AFDEELING.

„Por Kristo Nia Reĝo”, R. K. Esperantistenvereniging te Schagen N.H. secretariaat f-ino Huiberts, Hoep B 137, Schagen.

Bestuur en leden hartelijk welkom in onzen Bond.

HOOFDBESTUURSVERGADERING zal gehouden worden op 12 September e.k. te 's-Bosch.

VAN DE PROPAGANDADIENST.

Op aandrang van vele onzer leden verschijnt binnenkort onze *bonds-fietswimpel*. Bestellingen *alléén* en *reeds nu* te richten aan de propagandadienst van N.K.

J. H. WESTEN.

Gironummer 288627.

Oppenheimstr. 54a, Groningen.

INTERNACIA KATOLIKA INFORMEJO.

Ontvangen van de 1-cents-actie: Dordrecht 2,29 gld.; Amsterdam(W) 2,81 gld; Volendam 1,— gld; Amsterdam(N) 2,50 gld; Eindhoven 16,39 gld; Den Haag (P.D.K.E.) 9,40 gld; Tilburg 1,70 gld.

Nog ontvangen: Fr. R. te 's-B. 1,— gld; G. S. te T. 2,50 gld; N. te T. 2,50 gld; J. C. J. M. R. te T. 1,— gld; H. H. te E. 2,50 gld; Gouden Bruiloft te T. 3,12 gld.

Op ons schitterend geslaagd Congres in Den Haag bracht ik dank voor de milde bijdragen en vermeldde, dat er ruim 60 gld. was verzameld. Bij nadere berekening bleek, dat het ruim 70 gld. was. Aan al onze weldoeners hartelijk dank!

Maar ook het aantal „informpetantoj” blijft toestromen. Vandaag noteerde ik Nr. 705. Ook twee nieuwe landen zonden hun aanvragers: Egypte en Marokko, zodat er nu 45 landen vertegenwoordigd zijn. O. L. H. zegent blijkbaar ons werk.

Fr. M. MONULFUS.

I.K.I.-Secretaris, Giro 268507.

BELANGRIJK P.P.F. NIEUWS.

Onze A. J. en ons 19e Int. Congres zijn een daverend succes geworden. Wie niet hoorende doof en ziende blind is moet begrepen hebben dat Esperanto wat anders is dan „liefhebberij”, dat Esperanto is een van God gegeven geschenk tot verbroedering, maar ook een analogie van het Pinksterwonder. Immers, wie het Internationaal Congres meemaakte zou hebben kunnen zeggen: zijn zij niet Tjechen, Zweden, Italianen, Franschen en tóch spreken zij één taal? Een copie dus van het Pinksterwonder, het Pinksterwonder, dat de grandioze inzet werd van de eerste en meest wonderbare apostolaatsactie.

De algemeene jaarvergadering en het 19e Intern. congres heeft nóg een andere overeenkomst met het Pinksterwonder, want tijdens de congresdagen werden de grondslagen gelegd voor een werk, dat van verstrekkende beteekenis zal blijken te zijn voor geheel Esperantujo.

De besturen van het I.K.I. en het Pastoor Poellfonds hielden een gecombineerde vergadering onder preasidium van Pastoor Eras, waar de taak van het I.K.I. en het P.P.F. nader werden gedefinieerd.

De fondsvorming die het Pastoor Poellfonds zich had voorgesteld zal *intensiever* ter hand worden genomen en zal zich niet uitsluitend bepalen tot steun aan I.K.I. maar nóg meer in de geest van Pastoor Poell z.g., en in de geest van — naar wij vast vertrouwen — geheel onze Katholieke Esperanto-beweging worden aangewend tot het verkrijgen van een *eigen katholieke boekhandel* tot wie iedere Katholieke Esperantist zich vol vertrouwen kan wenden. I.K.I. zal daarbij fungeeren als *boekhandel* terwijl het Pastoor Poell-fonds zal trachten uit eigen middelen de uitgave van Esperantowerken te bevorderen, te subsidieeren, zoo noodig zelf ter hand te nemen. Daarbij is niet alleen gedacht aan werken van apologetische aard, maar — in de geest van enkele voorstellers van de A.J. — ook aan werken van literaire waarde.

Het bestuur van N.K., sympathiseerend met het grootsche doel van het Pastoor Poellfonds heeft dit fonds als bondsinstantie officieus erkend, terwijl daarnevens het bestuur van P.P.F. den ZeerEerw. Heer Pastoor Eras, voorzitter van het I.K.I. verzocht heeft het ere-voorzitterschap van het P.P.F. te willen aanvaarden, om daarmede de eenheid tusschen de beide instellingen te accentueeren.

Aan de leden van Nederlanda Katoliko thans de taak te toonen, dat „de roep om Esperanto-werken” niet een zinledige roep was, maar geuit door een oprechte wensch, die zich thans openbaart in daden.

Ten overvloede wordt nog medegedeeld, dat de bekende één-cents-actie ook in de toekomst het domein blijft van I.K.I. met Frater Monulfus als promotor.

HET BESTUUR.

DUA KOMUNIKO DE LA KASISTO „PASTRO POELL-FONDAJO”.

En la Junio-numero de N.K. ni menciis la ĝis tiam ricevitaĵn mon-donacojn sume Gld. 15.86
 Poste ni ankoraŭ ricevis (ĝis la 1e de Aŭgusto)

„Povo” en H.	„	1. —
J. F. L. V. en A.	„	1. —
H. A. en H.	„	1. —
A. J. P. H. en R.	„	1. —
„Povo” en H.	„	1. —
O. Kl. N. en G.	„	2.50
M. M. A. S. en O.	„	1.50

Sume Gld. 24.86

Mankas nur Gld. 0.14, kaj ni havas nian unuan sumon de Gld. 25.—. Kiu helpos plenigi ne nur la unuan, sed la duan antaŭ ol aperos la Oktobro-numero de N.K. Ne estas necese sendi grandan monsumon unufoje. Nia poŝtkonto akceptas ankaŭ kvaronguldenojn, duonguldenojn. Ĉiu helpu laŭ povo!

Kun granda ĝojo kaj danko ni mencias la admirindan ekzemplon donitan de la Sub-komitato Maastricht. Tie oni laboregas, kaj kiel ni aŭdis en la N.K.-Jarkunveno, ili jam nun kolektis tie *Gld. 40,—*. Sekcioj en ĉiu urbo vidu la grandan valoron de Sub-komitatoj. Fondu ĝin baldaŭ, se vi ne ankoraŭ faris tion. Sciigu la adreson de la subkomitatano-kasisto al ni. Baldaŭ ni sendos al vi novajn komunikaĵojn per cirkularo.

Legu ĉiu jam nun la plej novan novaĵon pri P.P.F. en ĉi tiu numero.

Nia Ĝiro-numero? Jen: Den Helder 173810.

TH. v. d. KLAUW.

Sekr. Kasisto P.P.F.

UIT DE AFDELINGEN

GINNEKEN. „Por Mondpaco“.

Maandag 20 Juli j.l. was „Por Mondpaco“ in vergadering bijeen. Na een kort welkomstwoord en het voorlezen der notulen, werden verschillende ingekomen stukken behandeld. Bij de diverse mededeelingen mocht de voorzitter 3 nieuw gediplomeerden gelukwenschen.

Besloten werd, deel te nemen aan de Jaarlijksche H. Hart-hulde. De I. K. I.-actie kreeg een nieuwen beheerder. Voorts was de bespreking voor deelname aan het Congres *het* punt van de agenda. Het resultaat was, dat per autocar naar Den Haag zou worden gereisd.

SECRETARIS.

„LA GEAMIKOJ DE LA VERDA STELO“.

Raporto jarkunveno 1937.

La 15an de Junio nia klubo okazigis sian kutiman jarkunvenon. La prezidanto bonvenigis la multajn ĉeestantojn kaj ĝojis, ke preskaŭ ĉiuj gekursanoj aniĝis al nia klubo.

Estas bedaŭrinde, diris la prezidanto, ke ankoraŭ multaj katolikaj esperantistoj ne organizis sin, dum aliaj katolikoj estas, kiuj aliĝis al neŭtrala aŭ socialista klubo. Ili forgesas, ke ili, ankaŭ rilate al Esperanto, laŭprincipe devas esti organizitaj.

La protokolo de la sekretariino kaj ankaŭ la raporto de la kasisto akiris la aprobon de la membroj. Du estraranoj aklame estis reelektataj.

Al la jarkunveno de N.K. iros unu el la estraranoj. Ĉiuj membroj vizitos „Nian Deknaŭan“.

SEKRETARINO.

AMSTELVEEN. „Stelo de l' Paco”.

Nia Julia kunveno okazis la 22-an ĉe gesinjoroj v. d. Sluijs. Ni notis novan membron sed bedaŭrinde alia forlasis nin.

Ni ne havos bibliotekon ĉar la Ilosek-estraro sciigis, ke tro malmultaj kluboj aliĝis.

Per malmultaj paroloj ni pritraktis la proponojn por la Jar-kunveno en Hago.

F-ino W. Blauwhoff iros al Hago, ĉar S-ro Scheerder verŝajne ne estos libera je la 1a de Aŭgusto.

La kasistino forlotumis 2 guldenojn inter la pruntedonintoj. Post tio okazis la konversacia horo, kiun gvidis F-ino Terra kaj precipe nia gasto S-ro Vernooij.

En Aŭgusto estos libertempo. La sekvanta kunveno okazos la 16an de Septembro. Tiam la konversacia horo estos gvidata de nia prezidanto.

LA SEKRETARIO.

ALKMAAR. „Ni Triumfos”.

Dimanĉon, la 4an de Julio estis por nia klubo grandioza tago. Je la unua alvenis la sekcioj „La Sankta Bonifacio” el Amsterdam kaj „Kuraĝe Antaŭen” el Beverwijk.

Ni iris al la Urbdomo, kiu estis ĉefcelo de nia ekskurso. Sub gvido de S-ro v. Drunen, estis vizitata tiu ĉi belega konstruaĵo. Ni vidis i.a. belan voston horloĝon, kiu montras la sunon, lunon, stelojn kaj sezonojn. En ĉambro ni povis rigardi belegajn sur la plafono pentritajn birdojn. En la muzeo, kiu ankaŭ estas en la Urbdomo, troviĝas belaj pentraĵoj el la okdekjara milito. Ne estas eble priskribi ĉion, kion ni vidis tie. Post la vizito, S-ro Bruinenberg en la nomo de ĉiuj tutkore dankis S-ron v. Drunen.

Ni ankoraŭ vizitis la viktorian parkon, kie unu el la Amsterdamanoj, faris foton de ni. Reveninte en la klubdomo, la prezidanto el Amsterdam dankis por tiu ĉi treege sukcesa tago.

J. PUREVEEN, Sekr.

GROENLO.

Nia klubo faris Dimanĉon la 11an de Julio piedekskurson por viziti niajn samklubanojn la gefratojn Koppers, kiuj loĝas apud Eibergen. Malgraŭ pluvnuba, ventema vetero ni sepope ekmarŝis kaj atingis nian celon sen pluvo. Post eksterordinara regalo ni promenis al „Het Loo”, kie estas tre belega abia arbaro. Vespere ni disiĝis de niaj fidelaj amikoj kaj kun iomete lacaj kruroj ni revenis hejme. Tia piedekskurso estas tre rekomendinda, saniga kaj ankaŭ lerniga.

B. F. LIMBEEK, Sekr.

NIA DEKNAŬA — JOZEF IN DOTHAN — SUDA KRUCO.

Wie 't in de toekomst zal hebben over „Nia Deknaŭa”, zal ook niet vergeten te vermelden de Vondeluitvoering aan de vooravond ervan.

Vondelstukken eisen veel van de vertolkers. En hoeveel vertrouwen we hadden op krachten zoals Eindhoven die heeft, met enige angst zagen we de opvoering van „Josef in Dothan” te gemoet. Temeer waar door de overzetting in Esperanto Vondels krachtige muziekvolle taal wel veel geleden zou hebben.

Maar het is „Suda Krucó” gelukt om meer dan 3 uur een zaal vol mensen in volkomen aandacht te boeien, en met stijgende belangstelling te laten luisteren.

We hadden een onvergetelijke avond. Spel en aankleding en dan vooral die „reien”. Wat hebben we ervan genoten.

„Nia Deknaŭa” had met de Esperanto uitvoering van „Jozef in Dothan” 'n waardig begin. Hulde en dank aan „Suda Krucó” voor *wat* ze gedaan heeft en *hoe* ze het deed.

„Suda Krucó” heeft werk geleverd van historische betekenis.

In de geschiedenis van de Esperanto-beweging, bijzonder in die van de Katholieke Esperanto-beweging zal de naam van „Suda Krucó” voor altijd worden genoemd.

NEDERLANDA ANTOLOGIO.

Esperanto-Dichters!

Na onze oproep om medewerkers ontvingen wij van velen een toezegging. Tot op zekere hoogte zijn wij er in geslaagd bekwame vertalers te vinden, die in het vertalen van litteraire stukken meer zien dan het overzetten van een thema. Aan *goede* vertalers van gedichten ontbreekt het ons echter.

Wie, daarom, meent een gedicht zodanig te kunnen vertalen, dat het vertaalde op zich zelf weer een stuk werk wordt, dat op gelijke hoogte staat met het origineel — hij, zij melde zich.

Vervolgens herhalen wij met nadruk onze oproep indertijd al gedaan ons alle mogelijke opgaven te willen verstrekken betr. reeds verschenen vertalingen. Een ieder wordt dus nogmaals hartelijk tot medewerking uitgenodigd.

AMERSFOORT,
8 St, Anfridusstraat.

Redactie,
NEDERLANDA ANTOLOGIO.

ESPERANTA EKSPOZICIO EN LEUVEN.

De la 18an ĝis la 20an de Septembro okazos tre grava Esperanta Ekspozicio en Leuven (Belgujo). La Lovena Urbeŝtraro oficiale disponigis al la organizantoj la suban salonegon de la Palaco de Belaj Artoj.

Siaflanke la Centra Poŝtestraro aranĝos, en la ejo de la Ekspozicio, *specialan poŝtoŝtampilon*, kiu uzos, por ŝtampi la sendotaĵojn, *specialan ŝtampilon* kun Teksto en Esperanto. Okaze de tio estos eldonataj du diversaj memoraj poŝtkartojn, frankitajn per poŝtmarko de 0.35 belg.fr. kaj ŝtampitajn per la speciala ŝtampilo. La unua karto estas nur obtenebla per antaŭmendo. La dua estas vendata en la Ekspozicio, sed estas ankaŭ obtenebla per antaŭmendo. Oni direktu mendojn kaj koncernan pagon per poŝtmandato al:

S-ro Lode CNOPS, Broekstraat, 21 Heverlee (Leuven)

La prezo estas UNU BELGA FRANKO po karto. Oni aldonu poŝtelspezojn: 1.75 fr. po dek kartoj, plus unu franko po ĉiuj dek kartoj pli. (Registrado (1.75 b.fr. pli) Grupigu la mendojn! Mendoj nur ĝis 14an de Septembro.

NIA JUNULARO

VENKU LA LINGVAJN MALFACILAĴOJN.

La lernantoj ofte renkontas malfacilaĵojn, kiuj ŝajnas nevenkeblaj. Tiam la instruanto devas venki ilin. Se li faras tion nesufiĉe aŭ eĉ malbone, la lernantoj opinios, ke Esperanto estas malfacila, kaj verŝajne haltos la lernadon.

Esperanto estas facila lingvo, ĉar ĝi estas logika.

Mi preskaŭ dirus: bedaŭrinde! Ĉu vi scias, ke geknaboj havas malmulte da logiko? Kaj nun la instruanto klopodas lernigi ilin per tiu logiko. Tio certe malsukcesos. Mi konas kursestron, kiu instruis ĉiujn korelativojn en unu leciono per bela desegno klariganta la logikan formadon. Liaj kursanoj ankoraŭ nun intermiksas ilin! La sama afero kun la participoj. Ili ne vidas la klarecon de tiaj tradukoj: Hij zal op het punt zijn geslagen te worden; hij was zullende zingen; hij zal zijn zullende schrijven. Tiel oni kreas malfacilaĵojn anstataŭ venki ilin. Memoru, ke la junularo povas pli bone lerni ol rezoni. Do lernigu ilin per ekzemploj kaj venku poste la malfacilaĵojn dirante: „tiel kiel en via ekzemplo”.

Cetere ne lernigu tro rapide. Montgrimpantoj ne komencas grimpi altan monton en la unua tago, sed ili ekzercas ĉiam pli kaj pli, ĝis kiam ili estas sufiĉe kapablaj. Tiel ankaŭ nia junularo. Ili devas multe ekzerci, sed iom post iom. Ne gravas, ke ili ne finstudas post duona jaro. Se ili ne povas lerni Esp. en unu jaro, ili lernu du aŭ tri. Sed..... kun intereso!!

Mi scias ke la afero estas malfacila, sed klopodu, kaj ne perdu la kuraĝon post ia malsukceso. Ankaŭ vi venkos post daŭra ekzerciĝo!

L. W.

DE CLUBBIJEENKOMST.

IETS OVER TWEE LICHAMEN.

Dat een menschelijk lichaam uit ziel en lichaam bestaat zal een ieder niet onbekend zijn, maar dat ook een vereeniging bestaat uit ziel en lichaam is 'n waarheid die misschien aan velen nog onbekend is.

Laat mij even nader verklaren. 't Lichaam immers is de stof in dit geval de belichaming van den mensch. Zoo ook vormen menschelijke lichamen, één lichaam welke het lichaam van de vereeniging is. En nu nog de ziel van die vereeniging. Eigenlijk wordt die ziel in het spraakgebruik meer „de geest” genoemd en zoo spreken we van een „goede geest”, die in een vereeniging, op een college, in een kring enz. heerscht. Dat is dus de ziel en die ziel, goed of kwaad, ontstaat dus uit de mentaliteit van de leden.

Is de mentaliteit goed, dan is de ziel van de vereeniging gezond, er is, heerscht dan dus, een goede geest volgens het spraakgebruik, en het lichaam — in dit geval dus de vereeniging of club — hoe klein dan ook, zal gemakkelijk een goed figuur slaan in de buitenwereld.

Maar is helaas die ziel niet goed, dan wordt het lichaam doorgaans ziekelijk, begint te kwijnen en sterft een langzamen dood. De verschillende ziektekiemen zijn gewoonlijk: eigenbelang of egoïsme, jaloerschheid, onbuigzaamheid enz. De ziekten daaruit ontstaan zullen de ledematen één voor één doen wegvallen, wee dan arme club want dit is de weg die leidt naar het kerkhof.

Maar naast een gezonde ziel is ook een gezond hoofd noodig voor een krachtig lichaam. Als het hoofd niet meer functionneert dan is het weldra ook met alle levensfuncties gedaan. Zoook in de vereeniging. En daarbij komt nog dat het hoofd maar heel weinig kan verdragen, iets wat beide lichamen ook weer gemeen hebben; ik weet dat ik hier een heel teer onderwerp ga aanraken. Van des te meer belang dus daar eens iets over te schrijven. En hoewel ik hoop dat wat hier volgt maar voor zeer weinig clubs toepasselijk zal zijn, weet ik dat er clubs zijn die zich zeker kunnen aantrekken wat ik verder in meer duidelijke termen ga neerschrijven. Een eerste vereischte dus voor het in stand houden en de groei van een club is een krachtige leiding, de leiding van die personen welke door hun ontwikkeling hun initiatief en hun offervaardigheidszin als de aangewezen personen moeten worden beschouwd. Ik weet uit persoonlijke ervaring dat allerlei dwaze eigenbelangetjes hierbij soms zoo'n groote rol kunnen spelen. De leden moeten dan ook genoeg invloed hebben om 't bestuur te kiezen dat zij willen en daarom is aftreden en verkiezing v.h. bestuur op een vastgestelden,

steeds terugkeerende datum, een noodzakelijk iets. Nu kan het hierbij helaas gebeuren dat een bestuurslid, zij het zelfs de voorzitter niet wordt herkozen, ook al was het de meest aangewezen persoon voor zijn functie, alleen echter al door het feit dat zijn opvattingen verschillen van die van zijn club. Zoo iemand moet zich er bij neerleggen, niet herkozen te zijn. Was het echter in 't belang van een club hem niet te herkiesen? Bij jongeren komt zoo iets zoo gemakkelijk voor en daarom is het van zooveel belang dat ouderen steeds de leiding hebben. Laten zij toch voorzichtig zijn. Ik ken een voorbeeld waarbij de beste kracht werd opgeofferd om er later, misschien enkele jaren later, spijt van te krijgen, als 't misschien te laat is.

Van het hoofd gaan we nu over op het organisch leven van de club.

Door de organen uit zich de levensactiviteit van ziel en lichaam. Dus organisatie is noodig: er moet voortdurend contact onder de Esperantisten onderling, en het is hierbij van veel belang ook contact te houden met Esperantisten buiten uw eigen club. Een gemeenschappelijke bedevaart, een tocht naar een Congres, een Esperantistenuitstapje zijn van groot nut, maar we moeten oppassen dat we hier niet in 't uiterste vallen, waarschuwing vooral weer tot de jongeren gericht. Als een Esperantoclub in een sportclub ontaardt verliest zij haar ware karakter en dit kan nadeelige gevolgen hebben. Wij moeten vóór alles Katholieke Esperantisten zijn, Esperantisten dus die een hooger doel voor oogen hebben dan de z.g. neutralen en anderen. Als wij hierin ons idealisme stellen en ons hiervoor geven, dan is dit reeds de beste meest effectieve propaganda; idealisten hebben wij noodig en geen sportvrienden die zoo gemakkelijk met idealen den spot drijven.

Op innerlijke versterking moeten wij dus aansturen. Daarvoor zijn ook de maandavonden welke voor de club bijna een bestaansvereischte zijn. Hier hangt weer heel wat af van de leden. Natuurlijk moeten de maandavonden van dien aard zijn dat alle leden er ook graag heen gaan, maar van den anderen kant wordt er ook wat van de offervaardigheid van de leden verwacht om zonder uitvluchtjes trouw iedere keer aanwezig te zijn.

Hierin ligt juist voor veel clubs de oorzaak van een langzaam afsterven. Het wil dan evenveel zeggen als alles aan het bestuur of aan de leiding van de maandavonden overlaten. Voor een waar actief leven van een club is dus noodig dat *allen actief* samenwerken ieder volgens zijn talenten.

EL FRANCUJO.
(Wordt vervolgd).

CHINA EN ESPERANTO.

Van de gelegenheid, dat voor kort een Chineesch priester, namelijk pater Dr. Kao, in Den Bosch voor de R. K. Volksuniversiteit een lezing over het moderne China — in het Esperanto — gehouden heeft, hebben we dankbaar gebruik gemaakt om aan dezen in eenige punten naar zijn zienswijze over het nut der internationale taal, het Esperanto, te vragen en voorts naar den huidige stand der Esperanto-beweging in China.

De eerste vraag, die we aan pater Dr. Kao stelden was:

— Wanneer kwam U voor het eerst met het Esperanto in contact?

— Het was in 1923, aldus pater Dr. Kao, dat ik met het Esperanto kennis maakte, en wel door bemiddeling van een mijner professoren — ik was toen nog in China — die contact had met een der leidende figuren der internationale Katholieke Esperanto-beweging.

In een week tijds leerde ik het Esperanto aan de hand van een Italiaansche gramatica. In den zelfden tijd stelde ik een beknopt Chineesch-Esperanto-woordenboek — het eerste! — samen.

— Vond U het Esperanto, in vergelijking met andere Europeesche talen, makkelijk te leeren?

— Relatief, in vergelijking met andere Europeesche talen, is het Esperanto inderdaad makkelijk te leeren, aldus pater Dr. Kao. Een Chineesch heeft als regel 4 of 5 jaren noodig om Fransch of Engelsch te leeren. Voor het leeren van Esperanto zijn 5 of 6 maanden reeds voldoende. Voor hen, die reeds talen kennen, kan met nog minder volstaan worden.

— Hoe staat U als oosterling tegenover het vraagstuk van een internationale taal?

— China heeft op handelsgebied vele betrekkingen met Europa, alzoo pater Dr. Kao. Hetzelfde geldt voor het cultureele contact.

Andere Europeesche talen hebben allen in Chineesche oogen een min of meer nationalistische „sfeer” om zich, waarmee de Chineesch niet veel op heeft.

Het Esperanto echter is neutraal en ondervindt daarom veel sympathie en steun in China.

— In welke kringen in China vindt het Esperanto het meeste ingang? — zoo vroegen wij verder.

— Vooral de studenten van middelbare en andere scholen steunen het Esperanto. Het motief heb ik U reeds genoemd: het Esperanto is neutraal en wekt geen vooroordeelen op. Ook bij Chineesche priesterstudenten bestaat groote sympathie voor het Esperanto.

— Bent U tevreden over den ingang, dien het Esperanto in Chinees niet veel op heeft.

— Een moeilijke vraag, meende pater Dr. Kao, want een mensch is nu eenmaal niet spoedig tevreden.

Relatief echter geeft de verspreiding, die het Esperanto in China reeds vond, zeker reden tot tevredenheid.

Op den breeden steun, dien het Esperanto in studentenkringen — het China van morgen — ondervindt, wees ik reeds.

Doch ook in handelskringen kan hetzelfde bespeurd worden, vooral sinds de internationale betrekkingen na den wereldoorlog zich zoo hebben uitgebreid. Men kent het Esperanto echter nog niet voldoende, aldus pater Dr. Kao, en propagande en voorlichting blijven daarom nog steeds noodzakelijk.

— Meent U, — zoo stelden we als laatste vraag aan pater Dr. Kao — als priester, dat het Esperanto nuttig werkzaam kan zijn voor het katholiek geloof?

— Ongetwijfeld kan het Esperanto prachtige diensten voor het katholieke geloof verrichten. Men kan er door in andersdenkende en anders practisch onbereikbare kringen valsche denkbeelden ten opzichte van de leer der Katholieke Kerk opruimen (zooals o.m. het „Internationaal Katholiek Informatie Bureau” — I. K. I. — zetelend in het St. Nicolaas-Instituut in Oss dat doet).

Het katholieke geloof is universeel, aldus besloot pater Dr. Kao het belangwekkend onderhoud, dat hij ons toestond, en daarom mogen de prachtige bemiddelingsdiensten, die het Esperanto ter verspreiding bieden kan, niet ongebruikt gelaten worden.

Overigens dwingt alleen reeds het feit, dat de vijanden van ons geloof — communisten etc. — zoo ongemeen warm voorstanders van het Esperanto zijn, tot tegenweer.

Laten wij hen met hetzelfde wapen, dat zij tegen ons opheffen, bestrijden: het *Esperanto*.

NICO HOEN Jr.

INGEZONDEN.

STOKPAARDJE OF REALITEIT?

Er is reeds meermalen gesproken over „Esperanto en de Kerk”. Herhaaldelijk is getracht het nut en de waarde van Esperanto ten overstaan van ons H. Geloof boven verdenking te stellen, aan de hand van onloochenbare praktijkgegevens, helaas echter niet steeds met daaraan evenredig succes. Zeer zeker wint het Esperanto geleidelijk in alle lagen sympathie. Vooral de laatste jaren hebben de kinderziekten, als het ware, geen vat meer op haar en is zij geworteld op hechte, gezonde bodem, steeds driester een haar

waardige plaats in de maatschappij opeischend. Zoolang zij echter nog geen gemeengoed geacht kan worden, dienen haar voorstanders en beoefenaren zich te vermenigvuldigen, zoowel kwantatief als kwalitief, vooral ook bij voortduring om haar groei in door ons gewenschte heilzame richting te stuwen, in dit rechte spoor te behouden en meer en meer aan onze verheven doeleinden dienstbaar, te maken. Zooals veel heeft zij immers bij ontegenzeggelijk veel goeds ook een kern van bederf in zich, die door haar paladijnen evenzeer of ongetwijfeld meer nog wordt geëxploiteerd. - 't Moge te billijken zijn dat onze geestelijke en wereldlijke leiders en overheden aanvankelijk tegenover veel geëxperimenteer sceptisch afzijdig blijven, ook op 't gebied der wereldhulptaal heeft de praktijk hen hierin in het verleden in het gelijk gesteld, daar reeds meerdere systemen zich als doodgeboren ontpopten. Heden ten dage echter is het Esperanto die fase reeds glansrijk gepasseerd en kan en *moet* op grond daarvan thans onverwijld onze dubbele activiteit opeisen, want heusch in dat opzicht valt van onze tegenstanders wel degelijk te leren. Afgescheiden van haar cultureele waarde, mogen we thans na een gestadige groei van een halve eeuw wel constateeren, dat haar bestaan geen utopie, maar werkelijkheid is en zal blijven en wij hiermede terdege rekening zullen *moeten* houden, hoe wij hierover ook mogen denken.

Het gaat hiermee, althans het moet hiermee gaan als, b.v. met radio en film, die door onzen invloed gemetamorphoseerd worden van bedreigings- tot verdedigingsmiddelen. - Bezien we de zaak van die zijde.

Hoe herhaaldelijk en dringend werd en wordt nog niet steeds gewaarschuwd tegen de verderfelijke richtingen der nieuwe cultuuruitingen en zeer terecht. In onze „K.R.O.” wordt de radio missioneringsmiddel zonder weerga, terwijl heden ten dage ijverig gewerkt wordt aan de positieve productiviteit der Kath. Filmactie.

In pro en contra heeft de Esp. beweging hiermede veel gemeen, hetwelk zich echter nog al te weinig in onze activiteit afspiegelt. Eenerzijds mag Esp. de massa en bloc minder aangrijpen, daar zij slechts voor ingewijden bevattelijk is, - anderzijds kan dit tevens een rede ter waarschuwing te meer zijn, daar zij door haar bedektelijk werken de argeloozen te eerder verstrikt.

Die ingewijden echter vindt men reeds ook en wel vooral in onnoembare getale onder de minder ontwikkelden - en hierin schuilt het gevaar.

Voorals in onze dagen mag de vloedgolf van geheim geestebederf uit Oost en Zuid, die buiten onze landsgrenzen haar kennelijk verwoestende invloeden reeds ten hemel schreiend manifesteren, zeer zeker niet onderschat worden. Men beseft schijnbaar nog ternauwernood welk gevaar hier ook op Esp. gebied dreigt en hoezeer een machtige stuwdam hiertegen thans meer dan urgent is.

Men kan dit trouwens moeilijk voldoende doorgronden, wanneer men niet daadwerkelijk in die beweging meelevend, bij tijd en wijle een slipje van de sluier ziet opgelicht, waarbij ons gemoed geprangd wordt om de onvermijdelijke gevolgen, die men niet ziet of zien wil. - Men stelt zich m.i.z. geheel op een verkeerd standpunt, wanneer men het onderling contact van Esperantisten vergelijkt met dat van andere taalkundigen, waarin misschien ook wel eenig gevaar schuilen kan. Deze laatsten echter vormen doorgaans een afgescheiden groep van meer ontwikkelden, bij hooge uitzondering meerdere vreemde talen volkomen beheerschend, doorgaans praktisch toepassend voor beroep of studie. - Zoo niet met Esperanto. Geen taal is bovendien zoo geeigend voor fanatiek idealisme, hetzij in goede of kwade richting, hetzij naar wereldvrede of wereldrevolutie. Dit wordt door de toonaangevers aan de overzijde maar al te zeer begrepen en gretig in toepassing gebracht, vreezen we met succes. - Mobiliseeren *wij* ons dus voor den vrede in - en uitwendig, door het op ons gerichte wapen, de Esp. wereldhulptaal, den vijand ontworsteld, gescherpt ter verdediging *onzer* idealen, te benutten. Leiders en intellectueelen schaar U niet achter maar vóór de massa, onder het motief:

„Ĉion per amo, nenion per forto”
„Alles door liefde, niets door geweld”

H. H. M. PRELLER.

Voorzitter der Kath. Limb. Esp. Federatie.

KORESPONDEJO.

S-ro H. Pr. en R. Pri Limburga Regiontago ni povis en N.K. legi jam sufiĉe. Cetere nun tro malfrue.

S-ro J. W. en M. Vidu supre. En la antaŭa numero (Aug.) mankis loko. Krom tio la enhavo ne tute taŭgas per publikigo. Ankaŭ via „Ingezonden” ne taŭgas por enpresigo. Kiun gazeton vi aludas? Kaj kiun klubon? Ni estu singardaj kaj ne serĉu batalon. Kaj se necesas kontraŭbatali ni argumentadu.

SPREKERS VOOR PROPAGANDA - AVONDEN.

Herman J. Bosschert, van Speykstraat 38 II, Amsterdam W.
P. Brand, Jutphaascheweg 92, Utrecht.

P. M. Brouwer, Pahudstraat 134, Den Haag.

F. J. v. d. Burgt, Auvergnestraat 41, Bergen op Zoom.

H. Damen, Brugstraat 10, 's-Hertogenbosch.

P. Heilker, Hoofddorp.

J. P. Korting, Tongelreschestraat 282 b, Eindhoven.

Pater Call. Preller O. P., v. Oldebarneveldstr. 91, Rotterdam.

J. H. Westen, Oppenheimstraat 54-a, Groningen.

Frater Wigbertus van Zon, Huize Steenwijk, Vught.

TAALVRAAGSTUKKEN.

A. TAALRUBRIEK VOOR BEGINNERS.

Uitwerking van oefening 59.

1. Wij zouden gaan fietsen, maar men raadde het ons af, want het weer was nog niet vast.
 2. De boekhandelaar zei, dat hij de boeken dadelijk zou bestellen.
 3. Indien hij zijn portemonnaie verloor, zou hij maar weinig geld verliezen, want er zitten maar een paar centen in.
 4. Als iemand in deze afgrond viel, zou hij dadelijk dood zijn.
 5. Als hij verlof kon krijgen, zou hij morgen met de boot naar Engeland vertrekken, om er de feesten bij te wonen.
 6. Hoe zouden wij ons verheugen, als Esperanto ingevoerd werd op de scholen.
 7. Onze propaganda zou meer succes hebben, als wij over meer geldmiddelen konden beschikken.
 8. Als wij U niet kenden als een eerlijk mens, zouden wij geloven, dat U liegt.
 9. De koning zou al zijn geld uitgeven om maar mooi gekleed te zijn.
 10. Indien men bijtijds had gewaarschuwd, zouden niet al die mensen verdronken zijn.
 11. Het regende die dag van de morgen tot de avond; toch verveelden we ons niet.
 12. Dat boek is zeer aanbevelenswaardig; de inhoud is mooi en de stijl eenvoudig.
1. Ni estis biciklontaj, sed oni malkonsilis ĝin al ni, ĉar la vetero ankoraŭ ne estis konstanta.
 2. La libr(ovend)isto diris, ke li tuj mendos la librojn.
 3. Se li perdus sian monujon, li perdus nur malmulte da mono, ĉar estas en ĝi nur kelkaj cendoj.
 4. Se iu falus en tiun abismon, li tuj estus senviva.
 5. Se li ricevus forpermeson, li forirus morgaŭ per la ŝipo al Anglujo.
 6. Kiel ni ĝojus, se Esperanto estus enkondukata en la lernejoj(n).
 7. Nia propagando havus pli da sukceso, se ni povus dispone je pli da monrimedoj.
 8. Se ni ne konus vin kiel honestan homon, ni kredus, ke vi mensogas.
 9. La reĝo elspezadus sian tutan monon por nur esti bele vestita.
 10. Se oni ĝustatempe estus avertinta, ne tiom da homoj estus dronintaj.
 11. Pluvis tiun tagon de la mateno ĝis la vespero; tamen ni ne enuis.

13. Hoewel zij reeds meer dan een jaar hier wonen, gevoelen zij zich nog vreemdelingen.
14. Onze gastvrouw deed al het mogelijke, om ons 't verblijf te veraangename.

13. Tiu libro estas tre rekomendinda; la enhavo estas belakaj la stilo estas simpla.
14. Nia gastigantino faris ĉion eblan, por agrabligi nian restadon.

OPMERKINGEN.

Deze keer geen „opmerkingen” over het ingezonden werk. Maar wel een andere opmerking, n.l. de volgende: Van velerlei zijden is mij er op gewezen, dat de oefeningen voor *beginners* langzamerhand te moeilijk zijn geworden. Al ben ik het hier niet geheel mee eens, toch wens ik in de toekomst enige wijziging te brengen. In de eerstvolgende tijd zullen de zinnen inderdaad eenvoudiger zijn. Ik zal ze ontleen aan examenopgaven, soms letterlijk overnemen, soms wat wijzigen. Dit vooral ook voor hen, die juist een cursus hebben geëindigd en nu hun krachten eens willen beproeven aan examenwerk voor diploma A. Ze kunnen dan tevens voor zich zelf de vraag beantwoorden, of ze voor dit gedeelte van 't examen (zeker wel 't moeilijkste) zo ongeveer klaar zijn.

Oefening 60.

1. Mijn vader kocht gisteren een prachtige sigarenkoker.
2. Hij heeft al een heel klein sigarenpijpje.
3. Rookt uw vader veel sigaren? Neen, maar twee per dag.
4. De sigaren, die mijn vader rookt, kosten acht cent per stuk.
5. Ik weet niet, of hij wel eens duurdere sigaren rookt.
6. In de zomer zijn de dagen veel langer dan in de winter.
7. Weet gij niet, of uw jongste zuster nog thuis is? Ik wil haar iets vragen.
8. Toen ik thuis kwam, was zij juist uitgegaan.
9. Zij ging naar de slager, om twee pond varkensvles te kopen.

10. Een kilogram varkensvles kost bij onzen slager een gulden vijftig cents.
11. Onze slager woonde vroeger over de rivier; nu woont hij voorbij die kerk.
12. Tegenover hem woont de timmerman. Is dat geen mooi gebouw?
13. Is het zijn eigendom? Ja, maar hij wil 't gaarne verkopen, want het is te groot voor hem.
14. Hij heeft gelijk. Als het mijn eigendom was, zou ik het niet verkopen. Waarom niet?
15. Omdat wij met z'n tieneen zijn. Bij ons wonen onze grootouders. Mijn moeder is weduwe en heeft zeven zonen en dochters.

Inzendingen met geadresseerde en gefrankeerde enveloppe vóór 16 September 1937 aan:

J. J. Filott, Willemstraat 91, Heerlen.

B. TAALRUBRIEK VOOR MEER GEVORDERDEN.

Ekzercaĵo 11. (Vidu la junian numeron de N.K.)

Post edziĝa vojaĝo de precize kvaronjaro Reĝidino¹⁾ Juliano kaj Princo Bernhardo revenis en la patrujon. Ke ili laŭ kordeziro²⁾ ĝuis, nia popolo povis legi en³⁾ la gazetarinformoj kaj vidi en la fotoj. Kaj kiu el ni enviis tion al ili? Venos, racie parolante, ankoraŭ sufiĉe da jaroj, dum kiuj ili konatiĝos kun la seriozeco, la zorgoj kaj malfacilaĵoj de sia vivo kaj de sia tasko. Per si mem jam estas ĝojige, ke la cirkonstancoj permesis al la tronheredontino tiel longe foresti⁴⁾. Sed nun, kiam ili estas revenintaj, oni baldaŭ rimarkos, ke ili komencos partopreni la publikan vivon de nia popolo. Cetere, Princo Bernhardo apenaŭ estis remetinta siajn piedojn sur la teron de sia nova patrujo, jen (aŭ: kiam) li estis investata⁵⁾ kiel membro de la Ŝtata Konsilantaro, por kiu, kiel oni scias, je sia edziĝotago li estas nomita de la Reĝino. Pro ĉi tiu nomiĝo ĉiuj princaj personoj nun apartenas al la Konsilantaro. La Reĝino estas ĝia prezidantino (kvankam ŝi ĉiam lasas la gvidadon al la vicprezidanto), la Reĝidino estas anino (membrino) de ĝi laŭ konstitucia ordono kaj la Princo estas nomita en ĝin. Kaj nun Soestdijk, aŭ pli ĝuste, la komunumo Baarn, efektive iĝis la geprinca sidejo. Antaŭ nelonge ankaŭ finiĝis la dubo, ĉu la geprinca paro je eventuala restado en Hago, eble ekloĝus en la palaco ĉe la Kneuterdijk. Ĉi tiu palaco, kiel oni scias, estas vendita al la „Friese Levensverzekeringmaatschappij” (Frisa Vivasekurasocio). Tiaj asocioj ŝajnas preferi palacojn. La „Eerste Nederlandse” (Unua Nederlanda) ja havas sidejon en la iama palaco de Princo Frederiko (angulo Princessegracht kaj Voorhout), konata kaj fama kiel la „Huis aan de Boschkant” (Domo ĉe la Arbara flanko). Kaj nun venos la Frisa en la kurbo de la „Kneuterdijk”, pri kiu multajn jarojn ekzistis la ideo, ke la Reĝidino tie ekloĝos.

1. Kvankam ankaŭ *princino* estas bona, mi ĉi tie preferas *reĝidino*; ĉar ne ciuj princoj kaj princinoj estas idoj de reĝo aŭ reĝino. Ankaŭ: geprincoj J. kaj B.

2. Ankaŭ: *plenkore*.

3. Oni legas: *en* kaj ne *el* gazetoj. kaj certe ne *per*; oni ja legas per la okuloj, la blinduloj: per la fingroj. Ankaŭ: vidi *en* fotoj.

4. Ankaŭ: *forresti* = resti for.

5. *Instali* oni uzas prefere, kiam temas pri konstruaĵoj.

Vertaal in het Esperanto:

Er zijn misschien weinig schrijvers, over wie het oordeel zo uiteenlopend is, als over Dickens. Omstreeks 1840 - 1880, dus voor de ouders en grootouders van de gemiddeld 45-jarigen van nu, was hij de grote schrijver, die een enorme populariteit genoot, zowel in Engeland als in het buitenland. Zij, die toen jong waren, werden voor onhandelbaar aangezien, wanneer zij niet van zijn werk hielden. Een enkel boek, zoals David Copperfield en Pickwick, las men nog wel, al werden de al te langdradige stukken meestal overgeslagen; men gaf zich meestal niet de moeite, na te gaan, waarom men toch hier en daar geboeid werd. Des te meer treft het op te merken, dat onder de 20-jarigen van nu wel weer belangstelling voor Dickens bestaat. Zou hieruit niet op te maken zijn, dat hij toch recht heeft op onsterfelijkheid?

Geboren te Portsmouth, de 7e Februari 1812 en gestorven te Londen, 9 Juni 1870, staat hij reeds ver genoeg van ons af, om onbevooroordeeld besproken te worden. Als eerste gedachte dringt zich dan bij ons op, of hij zijn populariteit alleen te danken heeft gehad aan zijn verhalen en de tendens daarvan, of dat er ook werkelijke litteraire kwaliteiten in zijn werk liggen.

Er is eigenlijk in alles, wat Dickens het licht liet zien, een radicaal-democratische tendens. Steeds komt hij op voor de verdrukten, speciaal voor de verdrukte jeugd. Dit is een uitvloeisel van zijn ellendige kinderjaren. Hij was een lichamelijk zwak kind met een uiterst gevoelige aanleg. Toen hij tien jaar was, werd zijn vader voor schuld in de gevangenis te Marshalsea opgesloten. Uit zijn eerste levensjaren (in 1816 waren zijn ouders naar Chatham verhuisd en in 1822 naar Londen) kon het kind zich niet veel anders herinneren, dan armoede en ziekte. Terwijl zijn vader eerst alleen, later met het overige gezin in de gevangenis woonde, moest Charles zijn eigen kost verdienen in een fabriek van schoensmeer, waar hij de potjes moest vullen en inpakken. Het kind leed hier zo onder, dat hij er tegen zijn eigen kinderen nooit over kon spreken en het later steeds vermeed, in de buurt van Marshalsea te komen.

FRATER WIGBERTUS VAN ZON L. K., Vught.